

Nr 22

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
ändring i kommunalskattelagen (1928:370); given
Stockholms slott den 23 januari 1970.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den begränsade skattskyldighet som gäller för studentsammanslutningar med obligatoriskt medlemskap skall omfatta också vissa samarbetsorgan för sådana sammanslutningar.

Förslag
till
Lag
om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom förordnas, att 5 § 1 mom. och 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

1 m o m.¹ Från skatteplikt — — — om socialhjälp;
e) byggnader som tillhöra följande institutioner, nämligen akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, kyrkor och trossamfund som avses i 53 § 1 mom. e), sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar samt sådana stiftelser och föreningar som avses i nyssnämnda lagrum, därest byggnaderna äro avsedda för nämnda institutioners verksamhet såsom sådana, ävensom dylika institutioner tillhöriga allmänna platser;

e) byggnader som tillhöra följande institutioner, nämligen akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar *samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna*, sjömanshus, kyrkor och trossamfund som avses i 53 § 1 mom. e), sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar samt sådana stiftelser och föreningar som avses i nyssnämnda lagrum, därest byggnaderna äro avsedda för nämnda institutioners verksamhet såsom sådana, ävensom dylika institutioner tillhöriga allmänna platser;

f) regementens, officerskårers — — — avsedda byggnader.
Därest under — — — fastighetens värde.
Från skatteplikt — — — ecklesiastik boställsordning.

¹ Senaste lydelse 1969: 363.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

53 §.

1 m o m.¹ Skyldighet att — — — av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, norrlandsfonden, malmfonden för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar *samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna*, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, norrlandsfonden, malmfonden för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra — — — — — eller rörelse.

Riksskattenämnden må, — — — — — icke föras.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången, i fråga om 53 § 1 mom. vid 1970 års inkomsttaxering och i fråga om 5 § 1 mom. vid 1970 års allmänna fastighetstaxering. Motsvarande äldre bestämmelser äger alltjämt tillämpning vid eftertaxering för år 1969 eller tidigare år.

¹ Senaste lydelse 1969: 749.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 23 januari 1970.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *skattskyldighet för samarbetsorgan för vissa studentsammanslutningar* och anför.

Gällande ordning

Enligt universitetsstadgan (1964:461) skall varje studerande under den tid han studerar vid universitet vara medlem i studentkår vid detta och, i förekommande fall, dessutom i nation eller i studentförening för fakultet (88 §). Sådana studentsammanslutningar skall ha till ändamål att främja medlemmarnas studier och vad därmed äger sammanhang (89 §). Liknande bestämmelser finns intagna i stadgar som gäller för de olika formerna av akademisk undervisning.

De nu avsedda studentsammanslutningarna är skattskyldiga bara i begränsad omfattning. Vid kommunalbeskattningen gäller sålunda att sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar är skyldiga att vara medlemmar är skattskyldiga bara för inkomst av fastighet [53 § 1 mom. d) kommunalskattelagen (1928:370)]. Byggnader som tillhör nämnda sammanslutningar är emellertid undantagna från skatteplikt, om byggnaderna är avsedda för sammanslutningarnas verksamhet som sådan. Härav följer också att skattskyldighet för ägaren inte föreligger beträffande inkomst av sådan fastighet genom dess begagnande för nämnda ändamål [5 § 1 mom. e) och 54 § första stycket d) samma lag]. Vid statsbeskattningen är sammanslutningarna frikallade från skattskyldighet [7 § första stycket e) förordningen (1947:576) om ställig inkomstskatt och 6 § 1 mom. första stycket b) förordningen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt]. Den begränsade skattskyldigheten har inte ansetts gälla Stockholms studentkårens centralorganisation (regeringsrättens utslag den 16 januari 1968).

Framställningen

Stockholms studentkårers centralorganisation har gjort framställning i syfte att få åtnjuta den begränsade skattskyldighet som tillkommer studentkårer med obligatoriskt medlemskap. Centralorganisationen har därvid anfört att den numera i allt väsentligt kan jämföras med t. ex. studentkårerna i Uppsala och Lund. Den ansvarar sålunda för byggandet av studentbostäder samt för hälsovården och motionsidrotten för de studerande m. m. Dessutom driver centralorganisationen viss internationell verksamhet. Den omfattar 28 medlemskårer med totalt ca 36 000 medlemmar.

Centralorganisationen framhåller vidare att en liknande organisation finns i Göteborg, Göteborgs förenade studentkårer.

Till stöd för framställningen har centralorganisationen åberopat ett uttalande den 13 april 1962 av universitetskanslern. Denne framhöll bl. a. att de uppgifter som studentkårerna handhar ökat i antal och storlek under efterkrigstiden. Uppgifter av hälsovårdande och ekonomisk-social natur är av alltmer betydande omfattning. Sådana uppgifter bör, anför kanslern, handhas centralt av en organisation på varje kårort. I kårorterna Uppsala och Lund tillhör studenter från samtliga fakulteter samma studentkår och de nämnda uppgifterna handhas därigenom centralt. På grund av den akademiska undervisningens uppdelning i Stockholm på ett stort antal läroanstalter är studenterna på motsvarande sätt författningsenligt indelade på lika många studentkårer. För att kunna handha de nämnda gemensamma uppgifterna har studentkårerna i Stockholm bildat Stockholms studentkårers centralorganisation.

Remissyttranden

Över framställningen har efter remiss yttranden infordrats från *riksskatte-nämnden* och *länsstyrelsen i Stockholms län*.

Riksskattenämnden ställer sig positiv till framställningen och anför bl. a. Centralorganisationen har visserligen inte offentlig karaktär och handhar inte några med själva undervisningen sammanhängande uppgifter, vilka omständigheter utgjort motivet till den begränsade skattskyldigheten för studentkårerna. Kårernas arbetsuppgifter har emellertid numera i viss mån ändrat karaktär varvid uppgifterna av hälsovårdande och ekonomisk-social natur blivit av alltmer betydande omfattning. Den omständigheten att sociala arbetsuppgifter för studentkårerna i Stockholm och Göteborg av rationaliseringsskäl centraliserats till ett samarbetsorgan har skapat en markant skillnad beträffande den skattemässiga behandlingen av Stockholms studentkårers centralorganisation och Göteborgs förenade studentkårer å

ena sidan och studentkårerna på övriga kårorter å andra sidan. Med hänsyn härtill och då studentkårernas nuvarande arbetsuppgifter främst ligger på det ekonomiskt-sociala området har riksskattenämnden inte något att erinra mot att centralorganisationen och liknande samarbetsorgan i skattehänseende likställs med studentkårerna.

Länsstyrelsen i Stockholms län avstyrker framställningen och anför bl. a. Begränsningen i studentkårernas skattskyldighet har föranletts av deras offentlighetsrättsliga karaktär och syftet att omhänderha vissa uppgifter som sammanhänger med undervisningen. Ändamål genom vilka sociala eller eljest allmännyttiga intressen främjas grundar emellertid inte i och för sig någon inskränkning i skattskyldigheten. Vissa sociala åtaganden, som i Uppsala och Lund ombesörjs av studentkårerna, vilar i Stockholm på centralorganisationen. En utvidgning av skattefriheten att också omfatta organisationer av centralorganisationens karaktär gör liknande gränsdragningsproblem inom andra områden än mer framträdande.

Departementschefen

Centralorganisationen är en sammanslutning av student- och elevkårer vid universitet, högskolor och andra högre utbildningsanstalter i Stockholm. Varje kår åtnjuter för egen del begränsning i skattskyldigheten. Centralorganisationens ändamål är att tillvarata och främja för de avslutna kårerna och deras medlemmar gemensamma intressen, organisera och stärka samarbetet mellan kårerna samt representera Stockholms studentkårer och deras medlemmar som en samarbetsorganisation för kårorten Stockholm. En väsentlig del av de uppgifter som i exempelvis Uppsala och Lund ankommer på studentkåren och de olika nationerna ombesörjs i Stockholm och Göteborg av praktiska skäl av en samarbetsorganisation. I likhet med riksskattenämnden anser jag det skäligt att — i den mån sådan samarbetsorganisation har till ändamål att fullgöra uppgifter som enligt universitetsstadgan ankommer på kårerna — skattskyldigheten skall vara begränsad för samarbetsorganisationer i samma mån som för kårer. Några ökade gränsdragningsproblem inom andra områden torde inte behöva uppkomma genom en ändring av denna innebörd.

För att den begränsade skattskyldigheten skall gälla fordras självfallet att samarbetsorganisation inte tar upp verksamhet som i något väsentligt hänseende skiljer sig från den som får bedrivas av de obligatoriska student-sammanslutningarna.

I författningstekniskt hänseende är det tillräckligt att ändring görs i kommunalskattelagen eftersom förordningarna om statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt i aktuella hänseenden hänvisar till denna lag.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats för-

slag till *lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)*. Jag hemställer att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga lagförslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten